

Pfv.IV.20.489/2015/4.szám

A Kúria a dr. Grabovszky Norbert ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Magony Andrea jogtanácsos által képviselt Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt a Kecskeméti Törvényszék előtt 8.P.21.931/2013. számon megindult és a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.446/2014/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (Tízezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 413.700 (Négyszáztizenháromezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint a felperes lánygyermek, .. eltűnését 2012. február 7-én jelentette be .. házastárs a rendőrségen. A bejelentés alapján a Budapest XVI. Kerületi Rendőrkapitányság elrendelte az eltűnt személy körözését a férj által adott személyleírás és az eltűnésekor viselt, bejelentett ruházat alapján. A Paksi Vízügyi Igazgatóság ügyelete 2012. április 26-án értesítette az alperes alárendeltségébe tartozó Kalocsai Rendőrkapitányságot arról, hogy a Duna-parton ismeretlen női holttestet találtak. A Kalocsai Rendőrkapitányság még aznap intézkedett a boncolás elrendeléséről, annak végrehajtására az

ISZKI Kecskeméti Intézetét jelölte ki. Rögzítette a holttest azonosítását célzó adatokat a körözési információs rendszerben.

A következő napon, 2012. április 27-én a boncolás foganatosítása után a Kalocsai Rendőrkapitányság kiadta az elhunyt eltemetéséhez szükséges engedélyt és egyidejűleg rövid összefoglalót közölt az elmúlt 24 óra eseményeiről a tömegkommunikáció számára, amely alapján a .. című napilap 2012. április 28-i számában rövid cikk jelent meg arról, hogy Paks közelében, a Duna partján a víz egy női holttestet sodort ki. Az újságcikkről értesült a felperes és fia, akik a Kalocsai Rendőrkapitányságon telefonon bejelentették, hogy elképzelhető, a holttest a februárban eltűnt hozzátartozójuk. A felperes és a férj többszöri azonosítási kísérlet után a bemutatott fényképek, illetve ruházat alapján 2012. május 24-én ismerték fel hozzátartozójukat. Időközben Solt Város Polgármesteri Hivatal jegyzője a Kalocsai Rendőrkapitányság megkeresése alapján intézkedett az akkor ismeretlen holttest anyakönyveztetéséről és annak közközltségen történő eltemettetéséről, amelyre 2012. április 27-én került sor a solti köztemetőben.

A felperes pontosított keresetében kegyeleti joga megsértésének megállapítását kérte és kérte az alperes kötelezését 137.000 forint vagyoni és 4.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. A személyiségi jogsértést abban látta megvalósulni, hogy az alperes anélkül adta ki elhunyt gyermekére vonatkozóan a temetési engedélyt, hogy minden szükséges és lehetséges intézkedést megtett volna a holttest azonosítása érdekében. Ebből következően pedig nem volt arra módja, hogy lánya részére megfelelő temetést biztosítson, nem vehetett tőle végső búcsút és azzal a tudattal kell élnie, hogy lányát ismeretlenül temették el. A vagyoni kár a holttest exhumálásának és elszállításának költsége volt, mivel lányát Budapesten kívánná eltemettetni, és álláspontja szerint az alperes magatartásával összefüggésben elszenvedett sérelme kompenzálására a keresetben megjelölt összegű nem vagyoni kártérítés lenne alkalmas.

Az alperes a kereset teljes elutasítását kérte. Előadta: a jogszabályokat maradéktalanul betartották, a felperes kegyeleti joga nem sérült. A hatósági boncolásról az előírásoknak megfelelően rendelkeztek, a halál okának megállapítását követően, a jegyzőt értesítve intézkedtek a temetési engedély kiadásáról. A holttest azonosítása érdekében megtették mindazon intézkedéseket, amelyeket számukra az ORFK irányadó utasítása előírt, így a temetési engedély megadásával nem tanúsítottak jogellenes magatartást.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a feljegyzett kereseti illetéket az állam viseli. Megállapította, hogy az alperes mindenben eleget tett a rendkívüli halálesetek kivizsgálásának rendjéről szóló 23/1994. (IX. 26.) BM rendelet, valamint az 1/2006. (I. 11.) ORFK utasítás

rendelkezéseinek, terhére jogsértő intézkedés vagy mulasztás nem róható. Eljárása során az alperes haladéktalanul intézkedett a boncolás elrendeléséről, a halál okának felderítéséről, az azonosítást célzó körözésről beszerezte a Körözési Információs Rendszer adatait, a rendelkezésre álló adatokat összevetette a holttestről származó adatokkal és miután az azonosítás nem járt eredménnyel, haladéktalanul intézkednie kellett a holttest eltemettetéséről, amelyet egyébként közegészségügyi szempontok is indokoltak. Az elsőfokú ítélet indokolása arra az álláspontra helyezkedett, hogy 2012. április 27-én, a temetési engedély kiadásának időpontjában nem lehetett megalapozottan bízni abban, hogy a személyazonosítás rövid időn belül megtörténhet, tekintettel arra is, hogy a Nagy Attiláné eltűnésekor bejelentett és nyilvántartásba vett személy leírása jelentős mértékben eltért az ismeretlen holttest azonosítása érdekében közölt adatoktól. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy nem volt olyan körülmény, amely alapján valószínűsíteni lehetett volna a holttest rövid időn belüli azonosításának lehetőségét, így a temetés elhalasztásának nem volt jogszabályi alapja.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, kötelezte a felperest 8.000 forint közlekedési költségként felmerült másodfokú perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a feljegyzett 331.000 forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli. A jogerős ítélet indokolása megállapította, hogy az elsőfokú ítéletben rögzített jogszabályban, illetve belső utasításban foglaltaknak az alperes maradéktalanul eleget tett, az egészségügyi törvény (1997. évi CLIV. törvény 218. § (1) bekezdése) alapján intézkedett a hatósági boncolás elrendeléséről és a temetésről szóló jogszabály [1999. évi XLIII. törvény 24. § (2) bekezdés] alapján adta ki a temetési engedélyt. Ezt megelőzően megkísérelte a Körözési Információs Rendszer adatai alapján a holttest beazonosítását, a felperes lányának eltűnéskori személyleírása és ruházata azonban lényeges eltéréseket mutatott a megtalált holttest adataihoz képest. Azt is fontos körülményként rögzítette, hogy az eltűnést 2012. február 7-én jelentették be, a holttest megtalálását megelőzően két és fél hónappal, míg az elsődleges vizsgálatok szerint a Dunában megtalált holttest (a halált vízbe fúlás okozta) mindössze egy-három hete lehetett a vízben, mielőtt partra sodródott. Ilyen eltérések mellett nem találta az alperes magatartását a jogerős ítélet sem felróhatóknak. Az nem róható az alperes terhére, hogy nem merült fel benne annak gyanúja, miszerint a holttest azonos lehet a felperes lányával. Ilyen körülmények között a jogerős ítélet is arra a következtetésre jutott, hogy a temetési engedély kiadásakor nem volt valószínű a holttest azonosításának lehetősége rövid időn belül. Azt is megjegyezte a jogerős ítélet, hogy sem a felperes, sem a férje nem ismerte fel a holttestben eltűnt hozzátartozóját az azonosítások első megkísérlésekor, a felperes maga is csak 2012.

május 24-én utalt arra, hogy némely, a holttesten talált ruhadarab hasonlít a lánya által is viselt ruházatra. Eddig az időpontig tehát az alperes alappal nem feltételezhette, hogy a megtalált holttest azonos lenne a felperes eltűnt gyermekével. Összességében a jogerős ítélet megállapította, hogy az alperes a temetési engedélyt a boncolást követően azonnal kiadhatta és miután a körülmények a temetés elhalasztását nem indokolták, az alperest felróhatóság sem terheli a temetésről való haladéktalan intézkedéssel összefüggésben. Ehhez képest pedig a kártérítési felelősség jogszabályi feltételei nem teljesültek, így kártérítés megfizetésére kötelezésnek nem volt helye.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, továbbá az alperes perköltség megfizetésére kötelezését. A felülvizsgálati kérelem álláspontja szerint a felperes nem azt vitatta, hogy az alperes intézkedési formailag megfeleltek a rá kötelező jogszabályoknak és utasításoknak, hanem azt állították, hogy az alperes eljárása nem volt kellően gondos és körültekintő. A felperes álláspontja szerint a rendőrségi eljárás gondosságához fűzött társadalmi érdek sérült akkor, amikor a temetési engedély rendkívül gyors kiadásával az alperes olyan helyzetet idézett elő, hogy a holttest még az azonosítás, valamint a hozzátartozók felkutatására tett intézkedés eredménye előtt eltemetésre kerüljön. A felperes szerint nem vették figyelembe azt, hogy a holttest, figyelemmel annak ruházatára is, nem keltett olyan benyomást, hogy senki sem fogja őt keresni. Az eljáró bíróságok annak sem tulajdonítottak jelentőséget, hogy miközben éppen a rendőrség intézkedett a felhívás közzétételéről egy országos napilapban, az eltemetésről már ezt megelőzően intézkedett. A szakhatóságnak az volt a feladata, hogy mindent megtegyen az ismeretlen holttest azonosítása érdekében, ezen kötelezettségének viszont nem tett eleget akkor, amikor saját felhívása eredményét sem várta be. A felperes jogi álláspontja szerint az alperesnek a rendőrségi törvényből fakadó kötelezettsége az emberi méltóság tiszteletben tartása és védelmezése, feladatát nemcsak az képezte, hogy a holttest azonosítása érdekében eljárjon, hanem az is, hogy a hozzátartozók kegyeleti jogukat gyakorolni tudják és az elhunytat méltó temetésben részesíthessék. A felperes álláspontja szerint az eljáró bíróságok elmulasztották annak vizsgálatát, hogy az alperes magatartása ezen alapelv törvényesítésével együtt járt-e vagy sem. A felperes szerint tehát az alperes súlyosan gondatlanul járt el és ez megalapozza kártérítési felelősségét, ezért a kárigényt a bíróságoknak érdemben meg kell vizsgálniuk.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokaira való

utalással. A rendőrségi törvény alapelveire való hivatkozással kapcsolatban előadta, hogy az alapelvek érvényesülését a konkrét esetre vonatkozó speciális szabályok teljesítése valósíthatja meg, ezeket a szabályokat viszont maradéktalanul betartották.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló adatok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Az állandó bírói gyakorlat szerint a felülvizsgálati eljárásban érvényesül a felülmérlegelés tilalma, azaz a felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat csak meg (BH 1999.44. jogeset, BH 2013.119. jogeset).

A Ptk. 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak. A Ptk. 85. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat csak személyesen lehet érvényesíteni. A (3) bekezdés szerint meghalt személy emlékének megsértése miatt bírósághoz fordulhat a hozzátartozó, továbbá az a személy, akit az elhunyt végrendeleti juttatásban részesített (kegyeleti jogok érvényesítése). A felperesnek, mint az elhunyt személy hozzátartozójának (édesanyjának) keresetindítási jogosultsága nem vitatottan fennáll. A kegyeleti jogok körébe tartozik az illő eltemetéshez való jog, a végtisztesség megadásának lehetősége. A Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az eljáró bíróságok ehhez képest helytállón vizsgálták azt a kérdést, hogy az alperes terhére megállapítható-e felróható magatartás vagy sem. A megjelölt jogszabályhelyre figyelemmel az alperes tartozott bizonyítani azt, hogy úgy járt-e el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Ennek vizsgálata során a bíróságnak külső, objektív szemlélet alapján kell eljárnia, vagyis nem a felperes szubjektív sértettség érzése képezi a vizsgálat alapját.

A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. §-a általános érvénnyel fogalmazza meg azt, hogy eljárása során a rendőrség köteles tiszteletben tartani és védelmezni az emberi méltóságot, az emberi jogokat. Helytállón utalt arra az alperes, hogy ezen általános követelményeknek a konkrét jogszabályok alkalmazásában kell eleget tennie az alperesnek. Az erre vonatkozó konkrét

szabályokat az eltűnt személyek felkutatásának és a rendkívüli halálesetek kivizsgálásának rendjéről szóló 23/1994. (X. 26.) BM rendelet és az 1/2006. (I. 11.) ORFK utasítás tartalmazza. Azt ténybelileg a felperes részéről sem vitatták, hogy a hivatkozott szabályokban leírtaknak az alperes eleget tett, de a felperes álláspontja szerint ezt nem kellő gondossággal hajtották végre. Az alperes haladéktalanul intézkedett a hatósági boncolás elrendeléséről, a halál okának felderítéséről. Az alperes részéről összevetették a Körözési Információs Rendszerben az eltűnt személyekről található adatokat a holttestről származó adatokkal. Helytállóan mutattak rá az eljáró bíróságok arra, hogy nem róható az alperes terhére az, hogy a holttest adatai, illetve a körözési rendszerben a felperes gyermekéről található adatok egybevetésénél nem állapították meg a kapcsolatot, tekintettel arra, hogy nem voltak olyan számban egyező pontok, amelyek alapján külső objektív szemlélet szerint alappal lehetett volna következtetni az eltűnt személy azonosságára. Az ORFK utasítás 114. pont g) pontja abban az esetben ad lehetőséget az eltemetetés elhalasztására, amennyiben a holttest azonosításának lehetősége rövid időn belül valószínű.

Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló adatokat úgy mérlegelték, hogy a rövid időn belüli azonosíthatóságra utaló körülmények érdemben nem merültek fel. A felperes, illetve másik gyermeke (az elhunyt személy testvére) sajtóközlemény megjelenését követően jelentkezett ugyan a Kalocsai Rendőrkapitányságon, de ez a jelentkezés egyéb körülmények hiányában önmagában még nem tette valószínűvé a holttest azonosítását, különös figyelemmel arra, hogy a felperes, illetve eltűnt gyermekének házastársa csak később, 2012. május 24-én, nem az első felismerési kísérlet után nyilatkozott úgy, hogy azonosítani tudják a képek, illetve a ruházat alapján az elhunyt személyt. Egy nappal korábban, azaz a temetési engedély kiadásakor nem utalt semmi arra, hogy a holttest rövid időn belül azonosíthatóvá válik majd.

A Kúria álláspontja szerint megállapítható volt, hogy az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat helytállóan mérlegelték, alappal jutottak arra a következtetésre, hogy az alperes bizonyította, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható és a felperesnek gyermeke elvesztésével kapcsolatos lelkiállapota, illetve az alperes magatartása között nem állapítható meg okozati összefüggés. Az alperes részéről megtartották az alperesre vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, nem sértették meg a felperes személyiségi jogait, így a kártérítési igénynek hiányzik a jogalapja. A jogalap hiányára figyelemmel az eljáró bíróságok megalapozottan mellőzték a kárigény további vizsgálatát.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A pereszes felperes a

Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a perköltség megfizetésére. Az alperesi képviselő munkadíja a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján került megállapításra. A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 50. § (1) bekezdése alapján megállapított mértékű felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes személyes költségmentességére figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. május 13.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

AM

írnok